

Nieuw: De beroepseed van de sociaal werker

17 juni 2024,
door Jan Willem Bruins, directeur BPSW

Meerdere professies kennen een beroepseed of belofte waarmee de beginnende beroepsbeoefenaar belooft zijn werk uit te oefenen in overeenstemming met de gemeenschappelijke waarden van de beroepsgroep. Die waarden zijn meestal beschreven in een gedragscode of een beroepscode. We kennen de beroepsbelofte bijvoorbeeld al heel lang bij verpleegkundigen, artsen en advocaten. En toen de financiële sector alle vertrouwen van overheid en publiek was kwijtgeraakt door de kredietcrises van 2008, heeft de Tweede Kamer enkele jaren later een wet aangenomen die alle bankiers verplicht een beroepseed af te leggen.

Hoogleraar Jonathan Soeharno deed onderzoek naar de geschiedenis en de betekenis van de eed. Hij constateert dat het door de eeuwen heen bij het afleggen van eed altijd gaat om drie kernmotieven: gerechtigheid, geloofwaardigheid en cohesie van de beroepsgroep. Hij stelt: "Sinds de Verlichting zijn ook de professies een uitingvorm geworden van individuele autonomie. Daardoor dreigt het 'ereaspect' van deze professies – namelijk dat men niet alleen innerlijk gedreven is door een eigen belang, maar ook door een hoger belang – naar de achtergrond te verdwijnen."*

De eed markeert dus de voorrang van deze professionele waarden boven de eigen belangen van de professional. Hiermee krijgt de professional ook een soort professioneel geweten.

Sociaal werkers werken al sinds 1962 volgens hun beroepscode, maar een beroepseed als symbolische handeling bij het toetreden tot de beroepsgroep was er nog niet. De laatste twee jaar heeft de BPSW samen met het beroeps- onderwijs gewerkt aan de invoering van zo'n beroepseed. Recent stemden de hogescholen verenigd in het Landelijk Opleidingsoverleg Social Work in met deze eed die vanaf nu afgelegd gaat worden tijdens de diplomering. Tijdens het symposium ter ere van het 20-jarig lustrum van de sociaalwerkopleiding van Hogeschool Zeeland hebben studenten Nynke Pijpelink en Steffi IJzer als eersten de beroepseed** afgelegd.

Het uitspreken van de belofte tijdens de diplomering bekrachtigt met het 'Dat verklaar en beloop ik' een ritueel dat de bekendheid met de gemeenschappelijke waarden van de beroepsgroep vergroot.

Afgestudeerden Nynke Pijpelink en Steffi IJzer leggen de beroepseed af.
Bron: fotografie AVDienst HZ

Professionele standaard

De beroepscode is een onderdeel van de zogenaamde 'professionele standaard' van het beroep. Soms heeft zo'n professionele standaard een wettelijke grondslag: professionals worden geacht hun professionele standaard te kennen, en voor beroepen met professioneel toezicht door beroepsgenoten geldt ook dat iedere professional aanspreekbaar is op z'n handelen op basis van die professionele standaard.

Naast de beroepscode bevat de professionele standaard meestal ook een beschrijving van bekwaamheden die de professional zich heeft eigen gemaakt, belangrijke kennis voor het beroep, bijvoorbeeld een 'body of knowledge', en professionele richtlijnen waarin de meest actuele (wetenschappelijke) kennis voor het beroep wordt ontsloten.

Het zijn de beroepsverenigingen die zorg dragen voor een goede professionele standaard. Voor het sociaal werk doet de BPSW dat. Er is een beroepsprofiel, een beroepscode en er zijn multidisciplinaire richtlijnen (die samen met andere beroepsgroepen worden ontwikkeld). Wat nog ontbreekt, is een gemeenschappelijke kennisbasis en eigen professionele richtlijnen voor het sociaal werk. De BPSW werkt er hard aan om deze beide ontbrekende onderdelen van de professionele standaard de komende jaren te realiseren. Mede dankzij het Stimuleringsprogramma Sociaal Werk van het ministerie van VWS en ZonMw kan onze beroepsgroep deze belangrijke volgende stappen gaan zetten!

*[Een herijking van de waarde van de eed](#) – Het Advocatenblad

**De beroepseed luidt:

*Ik beloop dat ik mijn beroep als sociaal werker op een verantwoorde, betrokken en betrouwbare wijze zal uitoefenen in overeenstemming met de beroepscode. Met professionele deskundigheid en vakmanschap zal ik mij met respect, gewetensvol en integer inzetten om mensen in onze samenleving tot hun recht te laten komen in wisselwerking met hun sociale omgeving.
Dat verklaar en beloop ik!*